

სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო

დავით აღმაშენებლის გამზირი №150
0112 თბილისი, საქართველო
+995 32 2439503 / +995 32 2439510
info@nea.gov.ge
nea.gov.ge

20 თებერვალი 2024

N 21/1700

შპს „სი-სი-ი-ეიჩ ჰაიდრო VI-ს“

თბილისი, მთაწმინდის რაიონი, გიორგი ლეონიძის ქუჩა, N 2ა
info@bakhvi.com.ge

ასლი: სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრს

სსიპ გარემოს ეროვნულმა სააგენტომ განიხილა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით წარმოდგენილი თქვენი N10601 განცხადება, რომელიც ეხება ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში, შპს „სი-სი-ი-ეიჩ ჰაიდრო VI-ის“ ორჯაჭვიანი 110 კვ ძაბვის 3.4 კმ სიგრძის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობასა და ექსპლუატაციას და გაცნობებთ შემდეგს:

- გზშ-ის ანგარიშში ცხრილის სახით წარმოდგენილია გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მომზადებაში მონაწილე ექსპერტების და კონსულტანტების ჩამონათვალი, ასევე, გზშ-ის ანგარიშის მე-9 თავში მოცემულია დეტალური კვლევების პროცესში ჩართული სხვადასხვა მიმართულების სპეციალისტის, მათ შორის: ეკოლოგის, გეოლოგის, ჰიდროლოგის, ბოტანიკოსის, ზოოლოგის, სოციოლოგის შესახებ ინფორმაცია. წარმოდგენილი უნდა იყოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მომზადებაში მონაწილე ექსპერტების და კონსულტანტების ჩამონათვალი, სადაც მოცემული იქნება ყველა ექსპერტის და კონსულტანტის და მათი საექსპერტო სფეროს შესახებ ინფორმაცია;
- გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, ეგხ-ის ბუფერიდან უახლოესი მანძილი დასახლებულ პუნქტთან (ბაისურას სეზონური დასახლება) შეადგენს 50 მეტრს. ასევე, გზშ-ის ანგარიშში (გვ. 132) აღნიშნულია, რომ საპროექტო ეგხ ბუფერიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი არის ბაისურას სეზონური დასახლება, აღნიშნული ტერიტორია კი ეგხ ბუფერიდან ყველაზე მოკლე მანძილით 20 მეტრით არის დაშორებული. გარდა ამისა, გზშ-ის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ ეგხ-ს ბუფერი საცხოვრებელ სახლს არ უახლოვდება 15 მ-ზე ნაკლები მანძილით. შესაბამისად, ელექტროგადამცემი ხაზიდან უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე დაშორების მანძილი საჭიროებს დაზუსტებას და შესაბამისი სიტუაციური სქემის წარმოდგენას;
- გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით (6.4.2 ქვეთავი) N13 ანძიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი (ბაისურას სეზონური დასახლება) პირდაპირი მანძილით დაშორებულია 150 მეტრით. ასევე, გზშ-ის ანგარიშში აღნიშნულია რომ ბაისურას სეზონური დასახლება N13 ანძიდან დაშორებულია 140 მეტრი მანძილით. აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას;
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია სხვადასხვა ინფორმაცია, იმის შესახებ, თუ რა მანძილითაა საპროექტო ტერიტორია დაშორებული მდინარე ბაისურას ღელედან. წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში აღნიშნულია, რომ N15 ანძა დაშორებულია მდ. ბაისურას ღელედან დაახლოებით 85 მ-ის მანძილით ჩრდილოეთ-დასავლეთის მიმართულებით. ასევე მითითებულია,

რომ N15 ანძიდან მდინარე ბაისურას ღელე პირდაპირი მანძილით 118 მეტრით არის დაშორებული. ზემოაღნიშნული მონაცემები არ ემთხვევა shp ფაილებით წარმოდგენილ მანძილებს;

- გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით საპროექტო არეალში, ტაქსაციის ფარგლებში 130 000 მ²-ზე აღრიცხული იქნა 1942 ხე, ჯამური მოცულობით 2890.67 მ³. დანართის სახით წარმოდგენილია ცხრილი რესურსებზე, რომელშიც ტყეკაფის ფართობი, როგორც გზაზე, ასევე ელ. გადამცემ ხაზზე ჯამურად შეადგენს 69,500 მ²-ს, რაც ეწინააღმდეგება გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილ ფართობს. შესაბამისად, საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას/კორექტირებას;
- გზმ-ის ანგარიშის თანახმად „ეგხ-ს მშენებლობისას 3,4 კმ. სიგრძის და 15-40 მ სიგანის დერეფანში მოხდება ხე-მცენარეული საფარის ჭრა, თუმცა აღნიშნულ ბუფერში ხე-მცენარეების ჭრა სრულად არ განხორციელდება“. დაზუსტებას საჭიროებს საპროექტო ეგხ-ის დერეფნის სიგანე, სადაც გათვალისწინებულია ხე-მცენარეების ჭრა;
- გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო დერეფანი, რომლის ჯამური ფართობი შეადგენს 79193 მ²-ს, ნაწილობრივ ხვდება სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოსა და შპს „აზერბაიჯანულ-ქართული ბიზნეს ჯგუფის“ საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე, მაშინ როდესაც წარმოდგენილი shp ფაილებით, საპროექტო დერეფნის (ეგხ-ს ბუფერი) ფართობი შეადგენს 136316 მ²-ს. აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას;
- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი არ არის ინფორმაცია ფრინველთა დამაფრთხობლების ე.წ ჩიტამრიდების მოწყობის შესახებ;
- წარმოდგენილი უნდა იყოს დეტალური ინფორმაცია იმ ჰაბიტატების შესახებ, რომლებიც ხეების ჭრის შედეგად მოსალოდნელ ზემოქმედებას (განადგურება, დეგრადაცია, ფრაგმენტაცია) დაექვემდებარება და ასევე, იმ ცხოველთა სახეობებზე, რომლებიც გვხვდებიან მითითებულ ჰაბიტატებში. აღნიშნული საკითხისათვის ასევე, საჭიროა წარმოდგენილი იყოს საკომპენსაციო ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
- წარმოდგენილი უნდა იყოს ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის გეგმა, სადაც გათვალისწინებული იქნება ფასკუნჯების, ასევე საპროექტო ტერიტორიაზე სხვა „წითელი ნუსხით“ დაცული სახეობების განსაკუთრებით მაღალი კონცენტრაციის გავრცელების ტერიტორიაზე მონიტორინგის საკითხი, ექსპლუატაციის ეტაპზე 5 წლის განმავლობაში ფრინველებზე, მათ შორის ხელფრთიანებზე დაკვირვების, ხოლო მონიტორინგის ანგარიშების შედეგებზე დაყრდნობით, შემდგომი დაკვირვების გაგრძელების საჭიროების საკითხი, ასევე მონიტორინგის შედეგებზე დაყრდნობით რეკომენდაციებისა და დამატებითი შემარბილებელი/საკომპენსაციო ღონისძიებების განსაზღვრის საკითხი. მონიტორინგის გეგმაში გათვალისწინებული უნდა იყოს აგრეთვე, ექსპლუატაციის ეტაპისთვის შემარბილებელი ღონისძიებების (განსაკუთრებით ფრინველთა დამაფრთხობლების ე.წ ჩიტამრიდების) ეფექტურობაზე დაკვირვების საკითხი;
- გზმ-ის ანგარიშის 5.2.8 თავში წარმოდგენილია ჰიდროლოგია, სადაც მოცემულია მდინარე ბახვისწყალზე მოსაწყობი **საპროექტო ჰესის** დერივაციის გადამკვეთი ხეობის მაქსიმალური ხარჯების შესახებ ინფორმაცია. ასევე, აღნიშნულია, რომ მდინარე ბახვისწყალზე მარცხენა შენაკადი, რომელიც კვეთს საპროექტო ჰესის დერივაციას, არ არის შესწავლილი ჰიდროლოგიური თვალსაზრისით. ზემოაღნიშნულ ქვეთავში მოცემული ჰიდროლოგიური მონაცემები განხილულია ჰესის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტისათვის და არ ეხება გზმ-ის ანგარიშით წარმოდგენილ 10 კვ ძაბვის 3.4 კმ სიგრძის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის პროექტს. შესაბამისად გზმ-ის ანგარიშის ჰიდროლოგიური ნაწილი საჭიროებს დაზუსტებას;
- გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო საყრდენი №1 ანძა განთავსდება მდ. ბახვისწყალის მარცხენა ნაპირზე, მდინარიდან 20 მ-ის დაშორებით, ამასთან ელექტრონული გადამოწმებით, №2 საპროექტო ანძიდან მდინარე ბახვისწყალი დაშორებულია დაახლოებით 15 მეტრით. შესაბამისად წარმოდგენილი უნდა იყოს საპროექტო ტერიტორიაზე მდინარე ბახვისწყლის ჰიდროლოგიური ანგარიში და შეფასდეს ზემოქმედება ზემოაღნიშნულ ანძებთან მიმართებით, ასევე მოცემული უნდა იყოს ანძების დაცვის მიზნით გათვალისწინებული ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია;
- გზმ-ის ანგარიშში 6.16 თავში კუმულაციური ზემოქმედების ნაწილში აღნიშნულია, რომ 110 კვ-იანი ეგხ-ს მიერთება დაგეგმილია ოზურგეთი-ზოტის 110 კვ-იან ეგხ-ზე, რომელიც უკვე დაპროექტებულია და სავარაუდოდ სამშენებლო სამუშაოები 2024 წლის გაზაფხულზე დაიწყება,

ხოლო 110 კვ საჰაერო ორჯაჭვიანი ეგხ „ბახვი 1-2“-ის მშენებლობა დაგეგმილია 2024 წლის მაისიდან დეკემბრის ჩათვლით. მშენებლობის პერიოდიდან გამომდინარე, მშენებლობის პროცესში კუმულაციური ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი, რადგან სამშენებლო სამუშაოები დროში არ დაემთხვევა ერთმანეთს. ვინაიდან ეგხ-ების მშენებლობა 2024 წლის გაზაფხულის პერიოდში იგეგმება დაზუსტებას საჭიროებს კუმულაციური ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია;

- სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს ცნობით, საპროექტო მონაკვეთი არ მდებარეობს დაცული ტერიტორიის საზღვრებში, თუმცა ობიექტი მდებარეობს გურიის გეგმარებითი დაცული ტერიტორიების საკვლევ არეალში. იმის გათვალისწინებით, რომ აღნიშნულ ტერიტორიაზე იგეგმება გურიაში ეროვნული პარკის დაარსება, საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობამ და ექსპლუატაციამ ხელი არ უნდა შეუშალოს დაცული ტერიტორიის დაარსებას. ასევე, პროექტის ფარგლებში ჩატარებული კვლევების, მშენებლობის, ფუნქციონირებისა და შემარბილებელი ღონისძიების დროს მინიმუმამდე უნდა იქნას დაყვანილი გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედება და გამოყენებულ იქნას ის სტანდარტები, რომელიც ითვალისწინებს დაცულ ტერიტორიებზე წარმოდგენილი ბიომრავალფეროვნების დაცვა-შენარჩუნებას. ზემოაღნიშნული საკითხი გათვალისწინებული უნდა იყოს და შესაბამისი ინფორმაცია დოკუმენტაციაში ასახული;
- გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ეგხ-ის დერეფანი შეადგენს 50 მეტრს, ასევე ზოგან აღნიშნულია, რომ ეგხ-ს ბუფერი 40 მეტრია, ამასთან, shp ფაილებით ანძების განთავსების დერეფანში საპროექტო 40 მეტრიანი ბუფერია წარმოდგენილი. აღნიშნული საჭიროებს დაზუსტებული მონაცემების წარმოდგენას;
- გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, სავლე კვლევების დროს ვერ მოხერხდა წავის (Lutra lutra) ან წავის ცხოველთქმედების კვალის პოვნა. **საპროექტო ტერიტორიაზე, კერძოდ კი ძალურ კვანძთან 2021 წელს ჩატარებული კვლევების დროს დაფიქსირდა წავის ცხოველთქმედების კვალი.** ვინაიდან, საპროექტო ტერიტორიაზე დაგეგმილია ორჯაჭვიანი 110 კვ ძაბვის 3,4 კმ სიგრძის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის და არა ჰესის მშენებლობა და ექსპლუატაცია, ძალური კვანძისა და ზემოაღნიშნული კვლევების შესახებ ინფორმაცია საჭიროებს დაზუსტებას.
- გზშ-ის ანგარიშში ცხრილის სახით წარმოდგენილია გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მომზადებაში მონაწილე ექსპერტების და კონსულტანტების ჩამონათვალი, ასევე, გზშ-ის ანგარიშის მე-9 თავში მოცემულია დეტალური კვლევების პროცესში ჩართული სხვადასხვა მიმართულების სპეციალისტის, მათ შორის: ეკოლოგის, გეოლოგის, ჰიდროლოგის, ბოტანიკოსის, ზოოლოგის, სოციოლოგის შესახებ ინფორმაცია. წარმოდგენილი უნდა იყოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მომზადებაში მონაწილე ექსპერტების და კონსულტანტების ჩამონათვალი, სადაც მოცემული იქნება ყველა ექსპერტის და კონსულტანტის და მათი საექსპერტო სფეროს შესახებ ინფორმაცია;
- გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის საპროექტო უბანზე გათვალისწინებულია 15 საყრდენის მონტაჟი, ხოლო Shp ფაილებით წარმოდგენილია 16 საყრდენი. საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას და კორექტირებას.
- გზშ-ის ანგარიშის 1.1 თავში მოცემული ჩანაწერი „ცხრილი წარმოდგენილია სემეკის მიერ, რომელშიც დათვლილია საქართველოს 10 წლიანი გადამცემი ქსელი 2023-2023 გეგმის მიხედვით“ საჭიროებს დაზუსტებას;
- გზშ-ის ანგარიშის დასაწყისი გვერდები დანომრილია თანმიმდევრობით, თუმცა 14 გვერდიდან, შემდეგი გვერდების დანომვრა იწყება ისევ 1-დან.
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია ცხრილი (გვ. 10) საქართველოს გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის შესახებ, თუმცა აღნიშნულ ნუსხაში მითითებულია ძალადაკარგულად გამოცხადებული კანონები და კანონქვემდებარე აქტები, რაც საჭიროებს საფუძვლიან გადამუშავებას;

გთხოვთ, 2 თვის ვადაში უზრუნველყოთ ზემოაღნიშნული შენიშვნების შესახებ ინფორმაციის/დოკუმენტაციის წარმოდგენა. აღნიშნული ინფორმაციის/დოკუმენტაციის წარმოდგენამდე სააგენტო მოკლებულია შესაძლებლობას იმსჯელოს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ.

ვასილ გედევანიშვილი

სააგენტოს უფროსი

სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო

